

Pippo DELBONO:

„Teatrul e o întâlnire între ființe umane”

Ce-aș mai putea spune eu după toate câte s-au spus aici? Mă simt ca un copil care a făcut ceva rău la școală și a fost prins.

Mă impresionează faptul că persoane atât de diferite, în fond, se află aici și se minunează de „ciudățeniile” mele, iar eu nu pot decât să le mulțumesc pentru asta. Însă un singur lucru contează, și anume faptul că teatrul este o întâlnire între ființe umane. Fiecare dintre noi are povestea sa, dorința sa de revoltă, propriul său limbaj. Oricine e înzestrat cu toate aceste însușiri, însă lucrul esențial pentru care ne aflăm astăzi aici este, poate, așa cum spunea Pasolini, faptul că „trebuie să o luăm de la capăt mereu de acolo de unde nu există certitudine”.

Ori de câte ori încep un spectacol nou, mă simt de parcă nu aș mai fi făcut niciodată un alt spectacol. Din fericire, sunt înzestrat cu această calitate, să-i spunem eliberatoare, altfel aș fi deprimat tot timpul. Dacă există în viața ta o sută de lucruri care merg bine și numai unul care merge prost, atunci trebuie să te concentrezi pe acesta din urmă. Asta e pe de-o parte un defect, dar este și un mod de a merge înainte, nu-i așa?

Mi se pare interesant că prin intermediul experienței mele se poate vorbi puțin despre o frântură din epoca noastră. Eu sunt doar un pretext, dar sunt bucuros pentru asta. Parafrazându-l pe Shakespeare, nu există nicio diferență între un rege și un soldat, între un Bobò și un... Obama, de pildă. În fond, „un nume ce-i?”. Am folosit acest fragment din *Romeo și Julieta* în spectacolul *La Menzogna (Minciuna)*. Textul lui Shakespeare spune: „Un trandafir, oricum îi spui, exală același scump parfum”. Unii nici nu mai au chef să vadă *Romeo și Julieta*, puțin le mai pasă de Montague și de Capulet, ori se plâng că n-au înțeles niciodată povestea, dar dintr-odată, văzând acest fragment din spectacolul nostru, se simt copleșiți de profunzimea ei. În fond, ce înseamnă un nume? Nimic. Cu toții suntem legați de un nume și, din păcate, acesta conduce lumea.

Cu câteva zile în urmă, în Italia au murit 300 de imigranți. S-a vorbit exact o zi despre asta. Ciudat, când despre o altă persoană decedată, și care purta un alt nume, s-a vorbit o lună întreagă. Toată lumea l-a plâns, cu toții s-au uitat la televizor. Și toate astea pentru un singur nume, în vreme ce despre celelalte 300 de nume de persoane înecate într-o mare din apropierea țării noastre nu s-a mai vorbit nimic. E tragic.

Ne confruntăm cu tragicul, pentru că trăim vremuri tragice. Nu putem ignora „boala” – cu care eu am avut chiar „norocul” să am de-a face –, nu ne putem preface că nu o vedem, dimpotrivă, ea este acolo, o putem atinge, și trebuie să facem ceva în legătură cu asta.

Teatrul s-a confruntat mereu cu tragedia și cu boala, dar nu pentru a insista asupra acesteia din urmă, ci pentru a conviețui cu ea. Însă de prea multe ori teatrul s-a transformat într-un mediu pe care eu îl consider plictisitor.

Trăiesc într-o țară în care teatrul a devenit un loc absolut mort, un loc al autocelebrărilor, al celebrării unei „culturi” așa-zise „a noastră”, a unei identități, a unui grup de interese. Cum spune Beckett? „Nu pantoful e de vină, ci piciorul.” Pantofii sunt la vedere, dar noi am uitat complet de picior. Iar piciorul acesta bolnav este

cultura, un cuvânt care de multe ori nici nu știm prea bine ce înseamnă, pentru că ea, cultura, s-a îndepărtat de oamenii obișnuiți.

Ideea că eu aș face teatru cu persoane cu handicap este cu totul neverosimilă. Eu i-am găsit pe acești actori extraordinari, care fac parte din compania mea. Lucrez cu oameni ca Bobò, un analfabet surdomut pe care l-am întâlnit într-un ospiciu, sau ca domnul Nelson, un om fără adăpost întâlnit pe o stradă...

În *Questo buio feroce* (*Acest întuneric sălbatic*), Nelson cântă celebrul cântec al lui Sinatra, *My Way*. Am putea să facem un întreg studiu despre ce anume vrea să spună corpul său pe scenă, în acest spectacol. Am avut norocul să studiez mult dansul și să-mi dau seama într-un final că ceea ce căutam noi – acel corp plin de viață care reușește să stea nemișcat pe un scaun – e rezultatul unui mod de gândire cu totul diferit. Acest lucru a fost înțeles și de Pina Bausch. Există o importantă latură cognitivă, non-psihologică, a actorului, care face ca lucrurile să curgă de la sine. Atunci când Pina Bausch a fost întrebată de ce în spectacolele sale e vorba numai despre iubire, ea a spus că ar putea răspunde la fel ca Alfred Hitchcock, care fusese întrebat de ce vorbește întotdeauna în filmele sale despre lucruri oribile. Răspunsul lui Hitchcock a fost: „Nu știu. Poate pentru că atunci când eram mic cineva s-a apropiat de leagănul meu și mi-a făcut «bau!» ca să mă sperie”. E foarte frumoasă această imagine. Noi facem teatru tocmai pentru a înțelege, pentru a putea aduce la suprafață acest „bau!” pe care nu-l cunoaștem, dar pe care nici nu vrem să-l cunoaștem. Poate se referă la cărțile pe care le-am citit, la spectacolele pe care le-am văzut, la relația de dragoste pe care am avut-o, la mama pe care am avut-o,

BOBÒ și Gianluca BALLARE în *Questo buio feroce*

Pepe ROBLEDO și Pippo DELBONO în *Il tempo degli assassini*

dar mai presus de toate, există un „bau!” secret, cel care te face să stai pe un scaun cu mintea golită de gânduri.

După ani și ani de muncă, pot spune că am studiat corpul uman la milimetru. Am petrecut ani întregi exersând zi de zi, ca un violonist, pentru o secvență de două minute, în timp ce Nelson poate să stea pe un scaun în *Questo buio feroce* aidoma oricărui alt actor profesionist. Am lucrat și cu actori foarte buni, dar dacă le ceri să stea zece minute nemișcați pe un scaun fără să cunoască rolul și contextul lui, habar n-au cum s-o facă. Numai dansatorii, numai cei ce au experiența Orientului, numai anumite persoane – iar eu am găsit câteva – pot face cu dezin-voltură acest lucru. Se pare că faptul de a trăi în stradă sau de a fi surdomut a închis cercul unei tehnici, iar noi am încercat întotdeauna să scoatem la suprafață copilul din noi.

În încheiere, vreau să vă spun că atunci când, în sfârșit, prietenul meu, Lou Reed, a venit la Paris să vadă *Questo buio feroce*, a fost încântat să-l audă pe Nelson cântând „My Way” și mi-a spus că vrea să-l cunoască. Pentru mine, Lou Reed e un mit. M-am dus la Nelson și i-am spus: „Domnule Nelson – nu ne-am tutuit niciodată –, a venit domnul Lou Reed să vă vadă.” Însă domnul Nelson mi-a răspuns pe tonul său elegant: „Vreau să-i mulțumesc domnului Reed, dar în clipa asta eu am doar o oră de pauză la dispoziție și nu pot să mă întâlnesc cu el”. Așa că a trebuit să-i cer scuze lui Lou Reed.

Mai devreme sau mai târziu însă, Lou Reed va reuși să-l întâlnească pe Nelson. Acesta este sensul vieții, al Teatrului. Vă mulțumesc.

Traducerea din limba italiană: Eva SIMON